

Отже, роль фондової біржі у ринковій економіці полягає у тому, що її діяльність сприяє залученню на певний строк тимчасово вільних грошових коштів шляхом випуску та продажу акцій і облігацій. Завдяки державному регулюванню цих процесів він може спрямовуватись у ті соціально важливі сфери, які найбільше його потребують.

Список використаних джерел:

1. Політична економія: підручник / О. М. Діденко, М. М. Руженський, О. Ф. Іткін; під заг. ред. В. Г. Федоренко. К: Алерта, 2008. – 487 с.
2. Роль фондової біржі та систем позабіржової торгівлі в регулюванні руху акцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5597235/page:26/>

Марченко Юлія Едуардівна

Науковий керівник: кандидат технічних наук, доцент Гадецька Зоя Митрофанівна
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ, ПОЗИТИВНІ ТА НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО РИЗИКУ

Ризик – один із ключових елементів підприємницької діяльності. підприємці, в процесі своєї діяльності, часто йдуть на ризик. Розвиток даних ситуацій може привести як до настання несприятливих наслідків (до збитків, упущеної вигоди), так і до позитивних результатів для підприємства у вигляді збільшення прибутку.

Публікація присвячена дослідженню суті інноваційного ризику та з'ясуванням причин його виникнення.

Дослідженням інноваційного ризику займалися такі вчені: Н. Л. Калиновська, О. Ю. Григор'єв, Ю. М. Дьячкова, А. О. Токарева, А. М. Дьячкова та ін.

Інноваційний ризик (ІР) – це ймовірність втрат, що виникають при вкладенні підприємницькою фірмою засобів у виробництво нових товарів (послуг), які, можливо, не знайдуть очікуваного попиту на ринку [1, с. 272].

Виділяють «зовнішні» і «внутрішні» фактори виникнення ІР [2]. До зовнішніх (некерованих) відносяться фактори ІР, які пов'язані з діяльністю компанії: фінансово-економічні (наприклад, ризики, пов'язані з нестабільністю економічного законодавства і поточної економічної ситуації; зовнішньоекономічні ризики, валютні, процентні ризики; та ін.); соціально-економічні та політичні ризики (наприклад, нестабільність політичної влади); ризик несприятливих соціально-політичних змін в країні або регіоні; регіональні конфлікти (наявність біженців і вимушених переселенців); істотна відмінність рівнів безробіття і реальних доходів населення; форс-мажорні обставини та ін.

Внутрішні (керовані) фактори ІР поділяються на: фактори основної діяльності учасників – це виробничі фактори ризику порушення персоналом технологічної дисципліни, аварії, порушення поставлення сировини та необхідного матеріалу, економічні злочини та ін.; фактори допоміжної діяльності учасників – перебої енергозбереження, непередбачене збільшення терміну ремонту устаткування, та ін. [2].

Підприємство, яке розвивається на основі інновацій, вважається новатором, тому воно беззаперечно йде на ризик. Щоб уникнути або зменшити цей ризик, воно змушене вдосконалювати та оптимізувати виробничу базу, систему матеріально-технічного забезпечення, оптимізувати структуру мережі збуту та товарообігу. Ці складові повинні будувати адаптовані до змін ситуацій на ринку, що призведе до розширення ринкових можливостей. При цьому можна виділити як позитивні, так і негативні аспекти інноваційного ризику (табл. 1).

Таблиця 1

Позитивні та негативні аспекти інноваційного ризику

Джерело: [3, с.107]

Інноваційний ризик	
Стримуючий фактор (негативний вплив)	Шанс на успіх (стимулюючий аспект)
1. Фінансові втрати внаслідок несприйняття ринком інновації.	1. Можливість займати лідируючі позиції на ринку.
2. Витрата зусиль та можливостей на безперспективних напрямках.	2. Покращення фінансових результатів внаслідок успішного впровадження інноваційного проекту; отримання «надприбутків», використавши переваги першовідкривача
3. Перебудова налагоджених взаємозв'язків з партнерами.	3. Випередження конкурентів на даному сегменті ринку.
4. Складності фінансування (недостатність коштів на розвиток) інноваційної діяльності.	4. Залучення нових споживачів.
5. Зміни у системі функціонування і управління підприємством.	5. Підвищення іміджу та статусу підприємства-новатора.
6. Високі витрати на залучення висококваліфікованих фахівців.	6. Охоплення нових, економічно цікавих, сфер діяльності.
7. Втрата іміджу в разі провалу інновації.	7. Реалізація творчого потенціалу працівників і менеджерів.
	8. Удосконалення організаційної структури управління.

З таблиці, можна зробити висновок, що з одного боку інноваційний ризик є вагомою перешкодою для здійснення підприємницької діяльності, а з іншого – дає змогу розвиватися, добиватися нових результатів та завоювати на ринку лідируюче місце.

Отже, в ринковій економіці інновації є ефективним засобом конкурентної боротьби, оскільки ведуть до створення нових потреб та товарів, до появи нових клієнтів, до підвищення попиту, а отже, підвищення прибутків, до припливу інвестицій, до підвищення іміджу (рейтингу, статусу) підприємства-новатора, до відкриття та охоплення нових горизонтів дій, зокрема і вихід на міжнародну торгівлю. Тому важливим аспектом для підприємства, що вирішило займатися інноваційною діяльністю, є розумне, чітке управління інноваційними ризиками.

Список використаних джерел:

1. Калиновська Н. Л. Ризики інноваційної діяльності підприємств / Н. Л. Калиновська, О. Ю. Григор'єв // Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 19-21 травня 2011 р.) / Національний університет "Львівська політехніка" [та ін.]. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 450.
2. Лекція 9. Інноваційні ризики і методи управління ими [Електронний ресурс] // Гомельський Государственный Технический Университет им. П.О. Сухого. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <https://studfiles.net/preview/3107219/>.
6. Дьячкова Ю. М. Інноваційна активність промислових підприємств України в контексті їх сталого розвитку / Ю. М. Дьячкова, А. О. Токарева, А. М. Дьячкова. // Вісник Донбаської державної машинобудівної академії. – 2017. – С. 205.